

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bhar.II.53/2022/4.
A határozat szintje:	harmadfok
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Metzing Márton, előadó bíró Dr. Sebe Mária, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	nyilvános ülés
Az ülés napja:	2022. február 24.
Az ügy tárgya:	hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények
Terhelt:	IV. rendű
Elsőfok:	Fővárosi Törvényszék, 31.B.220/2018/126., ítélet, tárgyalás, 2019. február 27.
Másodfok:	Fővárosi Ítéltábla, 1.Bf.212/2020/30., ítélet, nyilvános ülés, 2021. május 11.

Rendelkező rész

A Kúria a hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.212/2020/30. számú ítéletét a IV. rendű vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

A IV. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont].

Ezért öt 100 (száz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

Egy napi tétel összegét 1.500 (ezeröttszáz) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 150.000 (százötvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Indokolás

[1] **I.** A Fővárosi Törvényszék a 2019. február 27-én kihirdetett 31.B.220/2018/126. számú ítéletével a IV. rendű vádlottat felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette [Btk. 305. § a) pont] miatt 10 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. Akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és a végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ítélet ellen a IV. rendű vádlott védője jelentett be fellebbezést, elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[3] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2021. május 11-én kihirdetett 1.Bf.212/2020/30. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a IV. rendű vádlottat az ellene felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[4] **II.** 1. A másodfokú ítélet ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelentett be másodfellebbezést, a IV. rendű vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása végett.

[5] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.806/2021/3. számú indítványában a másodfellebbezést – annak indokait is osztva – változatlanul fenntartotta.

[6] Az átirat szerint a felülbírálat terjedelme a IV. rendű vádlott bűnössége körében hozott eltérő, felmentő döntést támadó ügyészségi fellebbezésre figyelemmel teljes körű.

[7] Utalt a bíróság által megállapított, és a Legfőbb Ügyészség által is megalapozottnak ítélt tényállásra, amely szerint a IV. rendű vádlott maga is külföldről származik, és 1995 óta él Magyarországon, azóta maga is magyar állampolgárságot szerzett. A IV. rendű vádlott – vallomása szerint – 11-20 fő részére nyújtott segítséget a III. rendű vádlott kérésére a magyar állampolgárság megszerzéséhez. Ebből következik, hogy ismernie kellett a honosítás feltételeit, így azt is, hogy ahhoz a magyar nyelv megfelelő ismerete szükséges. Az I. rendű vádlott a tényállásból kitűnően valótlannal igazolta a nyomtatványon, hogy a IV. rendű vádlott általi tolmácsolásra szoruló XII. rendű vádlott a magyar nyelvet érti és beszéli. Az I. rendű vádlott tehát az okirat igazolásával kötelességszegő magatartást tanúsított, amelyre a XII. rendű vádlott hívta fel őt, és ebben a IV. rendű vádlott – annak tudatában, hogy a magyar állampolgárság jogszerű megszerzése nem lehetséges – tolmácsolásával segítséget nyújtott.

[8] A Legfőbb Ügyészség érvelése szerint ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor a IV. rendű vádlott tekintetében azt állapította meg, hogy a tényállás nem tartalmazza büntetőjogilag értékelhető cselekmény leírását. Noha felbujtói cselekvőség valóban nem állapítható meg a terhére, bűnsegédi magatartás viszont igen, amely eltérő elkövetői alakzat megvalósulását a másodfokú bíróság egyáltalán nem is vizsgálta.

[9] Mindezek alapján a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a IV. rendű vádlott bűnösségének megállapítására és pénzbüntetés kiszabására tett indítványt.

[10] 3. A Kúria a másodfellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdésének záró fordulata alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[11] 3.1. A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli átiratával egyező indítványában a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezését fenntartotta.

[12] 3.2. A védő a nyilvános ülésen kifejtett álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla helyesen állapította meg, hogy az irányadó tényállásból a felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés ismérvei nem tűnnek ki. Az ügyészség a vádiratban felbujtói magatartást rótt a IV.

rendű vádlott terhére, és azt eljárás során nem is módosította, noha ez „célravezetőbb” lett volna.

[13] Indokai alapján a másodfokú bíróság – a IV. rendű vádlott felmentéséről rendelkező – ítéletének helybenhagyására tett indítványt. A Legfőbb Ügyészség büntetéskiszabási indítványát ugyanakkor védenca előéletére, tanári foglalkozására tekintettel eltúlzottnak vélte, és a bűnösség megállapítása esetére intézkedés alkalmazása érdekében érvelt.

[14] **III.** Az ügyészség másodfellebbezése alapos.

[15] 1. Figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla az 1.Bf.212/2020/30. számú ítéletével az elsőfokon elítélt IV. rendű vádlottat másodfokon felmentette, a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a másodfokú ítélet ellen bejelentett, az elsőfokú bírósággal ellentétes döntést sérelmező másodfellebbezése a Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja szerint joghatályos.

[16] 2. A joghatályos másodfellebbezés alapján a Kúria a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[17] A felülbírálat tárgyát értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok megtartása, azon belül is a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések, majd az ilyen következményt nem szükségszerűen maga után vonó eljárási szabálysértések vizsgálata képezi. Az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértés hiányában ezt követi a tényállás megalapozottságának vizsgálata.

[18] A felülbírálat során e sorrendben vizsgálódva a harmadfokú bíróság nem észlelt olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú és/vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapul szolgálna.

[19] 3. A harmadfokú felülbírálat soron következő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[20] 3.1. A Be. 619. § (1) és (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha:

- e tényállás megalapozott vagy

- az ügyiratok alapján megalapozottá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, illetve a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[21] A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás megalapozott-e. Ez alatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak ítélt tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás helyénvalósága is.

[22] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és a (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

- a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,

- a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és

- a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[23] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlő mivoltának meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett a mikénti mérlegelése.

[24] Jelen esetben a másodfokú bíróság a határozatát a Be. 591. § (1) bekezdésében szabott főszabálynak megfelelően az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapította, azt a IV. rendű vádlottat érintően teljes egészében megalapozottnak ítélve.

[25] Az elsőfokú bíróság a vádiratban írtakhoz képest szűkebb körben állapította meg a IV. rendű vádlott cselekvőségét. Ennek megfelelően a 9. tényállási pontban megállapított tények között – a váddal ellentétesen – nem szerepel, hogy a IV. rendű vádlott

- vállalta a segítségnyújtást a XII. rendű vádlott magyar állampolgárságának jogtalan – a törvényi feltételek hiányában történő – megszerzéséhez, valamint az, hogy

- ellenőrizte a XII. rendű vádlott honosítási kérelmét, és elkísérte őt a kormányhivatalba.

[26] Ugyancsak mellőzte az elsőfokú bíróság a tényállás bevezető részéből annak rögzítését, miszerint a III. rendű és a IV. rendű vádlott 2013 májusától rendszeres haszonszerzési céllal azzal foglalkoztak, hogy a kormányhivatalban dolgozó kapcsolataikon, I. rendű és II. rendű vádlotton keresztül, magyar állampolgárságot intéztek az annak megszerzéséhez szükséges magyar nyelvtudással nem rendelkező külföldi állampolgároknak.

[27] 3.2. A Be. 6. § (1) bekezdése alapján a bíróság vád alapján ítélezik. A Be. 6. § (2) bekezdése szerint a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet. A Be. 163. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság az ítélezés során a tényállást a vád keretein belül tisztázza.

[28] A vádelv kétségkívül nem jelent minden részletre kiterjedő szükségszerű azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított tények között, annál is inkább, miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, és az eltérő minősítés eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben. Ezért a bíróság a bizonyítás eredményéhez képest az elkövetés helye, módja, eszköze, eredménye, indítéka stb. tekintetében eltérhet a vádbeli ténymegállapításoktól, anélkül, hogy ezzel a vádelvet sértené (EBH 2011.2385.II.). Nem jelenti a vádon túlterjeszkedést, ha a bíróság a tényállás hiánytalan tisztázása érdekében egyes részkörülmények tekintetében eltér a vádtól (BH 2014.136.I.).

[29] Ez azt is jelenti, hogy a vád kimerítéséhez (a vádról való döntéshez) a bíróságnak nem feltétlen kötelessége, hogy a vádiratban a vádlott terhére rótt bűncselekménnyel összefüggésbe hozott valamennyi történeti tény megvalósulásáról állást foglaljon. A vádelv mindaddig nem szenved sérelmet, ameddig a bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás a tettazonosság keretein belül marad, azaz, amíg a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemeit alkotó tények tekintetében a vádiratban leírt tényeknek megfelel (BH 2011.245.).

[30] Ha azonban a bíróság az ítéleti tényállásban elmulaszt állást foglalni a vádban feltüntetett, és a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfeleltethető lényeges életbeli tények megvalósulásáról, az általa megállapított tényállás – a mulasztás konkrét eseteinek függvényében – teljes vagy részleges megalapozatlanságban szenved.

[31] Jelen ügyben is ez a helyzet.

[32] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás – a vádban a IV. rendű vádlott terhére rótt magatartássor egyes elemei ítéleti megállapításának hiányában – nem tartalmazza teljeskörűen azokat a tényeket, amelyek egyértelmű következtetési alapul szolgálhatnának a IV. rendű vádlott tudattartalmára.

[33] A IV. rendű vádlott tudattartalma ugyanis kitüntetett jelentőséggel bír büntetőjogi felelősségének megítélése során. A tudat aktuális tartalmáról közvetlen ismerete – értelemszerűen – csak az érintett személynek lehet, ugyanakkor e tudattartalomra a külső történésekből, a vádlottnak a külvilágban megnyilvánuló magatartásából ténybeli következtetést lehet vonni. Ez a ténybeli következtetés azonban csak

akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba [Be. 451. § (5) bekezdés I. fordulat] tartozó külső, a kívülvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek (Bfv.II.1256/2015/5.).

[34] A IV. rendű vádlott kívülvilágban is megnyilvánuló magatartása teljességének tényállásbeli rögzítése esetén válik csupán lehetségessé a tudatára vonatkozó helyes ténymegállapítás.

[35] E magatartássor valamennyi eleme feltüntetésének hiányában pedig az első- és másodfokú ítélet alapjául szolgáló tényállás részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a másodfokú bíróság pedig nem helyesbítette [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[36] 3.3. A Be. 592. § (2) bekezdésében körülírt részleges megalapozatlanságot – a harmadfokú eljárásban a Be. 625. § (4) bekezdésében meghatározott kivétellel – ki kell küszöbölni.

[37] Ennek megfelelően, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészíti, illetve helyesbíti [Be. 619. § (3) bekezdés].

[38] A megalapozatlanság kiküszöbölésének terjedelme tehát a harmadfokú eljárásban eltérő a másodfokú eljáráshoz képest. A harmadfokú bíróság az előbbieket szerint a részbeni megalapozatlanságban szenvedő tényállást csupán kiegészítheti (a hiányzó, a büntetőjogi felelősség szempontjából jelentőséggel bíró ténymegállapításokat pótolhatja) és helyesbítheti (a meglévő ténymegállapítást módosíthatja, mellőzheti). A kiegészítés, helyesbítés azonban csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt nem. A tényállás módosításának alapja minden esetben csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték lehet.

[39] A harmadfokú eljárásban kizárt a bizonyítás felvétele, ezért a harmadfokú bíróság – a másodfokú bíróság számára a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított lehetőség hiányában – sem a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, sem ténybeli következtetés útján nem mérlegelheti felül a bizonyítékokat, és nem állapíthat meg a másodfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő – az ügy megítélését megfordító – tényállást. Ezzel összhangban a harmadfokú bíróság a részbeni megalapozatlanság esetén is dönthet a hatályon kívül helyezés felől, ha a megalapozatlanság csak bizonyítás útján küszöbölhető ki. Azaz, ami kívül esik a harmadfokú bíróság reformációs jogkörén, az értelemszerűen hatályon kívül helyezési (kasszációs) jogkörbe tartozik {BH 2021.131. [55]-[57]}.

[40] A konkrét ügyben az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék ítéletében kifejezetten elfogadta a tényállás alapjaként a IV. rendű és a XII. rendű vádlott vallomását (31.B.220/2018/126. számú ítélet 21. oldal 2-3. bekezdés és 23. oldal 2. bekezdés). E vádlottak vallomása azonban a IV. rendű vádlott cselekvőségét illetően távolról sem merül ki csupán annyiban, mint amit a bíróság az ítéleti tényállás 9. pontjában rögzített, azaz, hogy a IV. rendű vádlott

- 2013. december 6-án a kormányhivatalban várta a III. rendű és a XII. rendű vádlottat, majd
- a kérelem benyújtásakor tolmácsolt a XII. rendű vádlott és az I. rendű vádlott között.

[41] Ehhez képest a IV. rendű vádlott arról is számot adott a gyanúsítottként tett vallomásában, hogy az állampolgárság gyorsított megszerzésének feltételeit ismerte, így arról is tudomással bírt, hogy a kérelmezőnek milyen okiratokat kell benyújtania a honosítási

kérelméhez. A gyanúsításban megnevezett XII. rendű vádlottnak annyiban segített, hogy ellenőrizte a kérelmét, és megmutatta neki, hol kell azt leadnia. Összesen 11-20 személynek segített ilyen módon (01000/2010-457/2014. bü. számú nyomozati irat I/395-397. oldal).

[42] Ezzel összhangban a XII. rendű vádlott a tárgyalás anyagává tett gyanúsítottai vallomásaiban felidézte, hogy a fővárosba érkezésekor egy – a tárgyaláson a IV. rendű vádlottban azonosított – külföldi személy „megolvasta” az iratait, majd elkísérte a ... tere környékén egy „rendőrséghez”. (01000/2010-457/2014. bü. számú nyomozati irat I/363-366. oldal).

[43] Ekként a Kúria az ügyiratok tartalma – az elsőfokú bíróság által elfogadott vádlotti vallomások – alapján annyiban egészíti ki a tényállás bevezető részét (elsőfokú ítélet 11. oldal utolsó bekezdés), hogy a III. rendű vádlottal rokoni kapcsolatban álló, 1995 óta Magyarországon élő, külföldi származású IV. rendű vádlott, a kedvezményes honosítás feltételeinek ismeretében összesen mintegy 11-20 külföldi személynek nyújtott segítséget az Ápt. 4. § (3) bekezdésén alapuló kedvezményes honosítási eljárásban.

[44] A 9. tényállási pontban megállapított tényállást (elsőfokú ítélet 15. oldal) helyesbítve mellőzi a ténymegállapítást, miszerint IV. rendű vádlott a kormányhivatalban várta az érkező XII. rendű vádlottat és a III. rendű vádlottat. Így az első mondat helyett azt rögzíti a tényállásban, hogy a XII. rendű vádlott 2013. december 6-án érkezett a fővárosba a közreműködéséért 350-400 eurót kérő III. rendű vádlott társaságában. Megérkezésüket követően a III. rendű vádlottal kapcsolatban álló IV. rendű vádlott ellenőrizte a XII. rendű kedvezményes honosításra irányuló kérelmének benyújtásához szükséges okiratokat, majd a kormányhivatalba kísérte őt. A Kúria a tényállás második mondata után beilleszti továbbá, hogy IV. rendű vádlott a XII. rendű vádlottal történő találkozás alapján maga is meggyőződött róla, hogy a XII. rendű vádlott a kedvezményes honosítás – általa is ismert – feltételeinek nem felel meg, mert magyar nyelvtudásának igazolására nem képes.

[45] A tényállás kiegészítésének és helyesbítésének alapja a Be. 619. § (3) bekezdése. Az így kiegészített és helyesbített tényállás már hiánytalan, megalapozott, így a felülbírálat alapjául szolgálhat.

[46] 4. E tényállásból pedig egyedül a IV. rendű vádlott bűnösségére vonható jogi következtetés.

[47] Az ügyészség a vádiratban a Btk. 305. § a) pontjába ütköző, felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette miatt emelt vádat a IV. rendű vádlott ellen.

[48] Az ítélet tábla álláspontja szerint az általa irányadónak tekintett tényállásban a IV. rendű vádlott terhére megállapított tolmácsolási tevékenység bármilyen felbujtói magatartás tanúsítását kizárta azon köztisztviselő irányában, akinek munkaköri kötelezettsége annak megállapítása, hogy a tolmácsolásra szoruló személy a magyar nyelvet érti és beszél. Ezzel együtt a másodfokú bíróság arra is utalt, hogy még az ítéleti tényálláshoz képest tágabb körű vádirati tényállás sem tartalmazta, miszerint a IV. rendű vádlott valamely, a kormányhivatalban dolgozó tisztviselőt tolmáckénti tevékenysége során hivatali bűncselekmény elkövetésére bírt volna rá.

[49] A másodfokú bíróság azonban a felbujtói magatartás – egyébként helyes – kizárásán túl a tényállás további elemzésének mellőzésével nem foglalt állást, hogy a IV. rendű vádlott egyéb részesi magatartása szóba kerülhet-e.

[50] A Be. 6. § (3) bekezdése rögzíti a vádhoz kötöttség szabályait, a vád alanyi és tárgyi kötőerejét meghatározva (a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz). A megállapított tényállás jogi elbírálásában azonban a bíróságot az ügyészi indítvány nem szorítja keretek közé (BH 2011.189.). Ennek megfelelően a cselekmény jogi minősítése, így az elkövetői

alakzat vádhoz képest eltérő megítélése – felbujtói magatartás helyett bűnsegély megállapítása – kizárólag jogkérdés, amely fogalmilag kívül esik a vádelv és a tettazonosság kérdéskörén. E jogkérdésben a bíróságnak kimerítő jelleggel kell döntést hoznia, nem csupán a cselekmény vádbeli minősítését szem előtt tartva, de valamennyi szóba jöhető törvényi tényállás tényállási elemeinek való megfelelését sorra véve, és a cselekmény megvalósulását a Btk. 12. §-ában felsorolt valamennyi elkövetői alakzat tekintetében vizsgálva.

[51] A kifejtettek okán nem foghat helyt a IV. rendű vádlott védőjének a Kúria nyilvános ülésén előadott, a bűnsegédi minőség megállapítását célzó vádmódosítást hiányoló okfejtése. Az előbbiek szerint kizárólag annak van jelentősége, hogy a IV. rendű vádlott bűnsegédi magatartására vonatkozó jogi következtetés levonását lehetővé tevő valamennyi tényelem a vádirati tényállásnak is részét képezte-e.

[52] A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölését követően pedig – a vádirati tényállással összhangban álló – ítéleti tényállásból a Btk. 14. § (2) bekezdésében írt bűnsegédi magatartás ismérvei az alábbiak szerint hiánytalanul kitűnnek.

[53] A XII. rendű vádlott tekintetében 2019. május 2-án jogerőre emelkedett elsőfokú ítélet szerint a XII. rendű terheltet arra bírta rá az I. rendű vádlottat, hogy kötelességét megszegve, valótlanul igazolja a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (Ápt.) 4. § (3) bekezdése szerinti kedvezményes honosítás feltételeként meghatározott magyar nyelvtudását.

[54] Amikor pedig a IV. rendű vádlott ellenőrizte a XII. rendű vádlott kedvezményes honosítási kérelmének benyújtásához szükséges okiratok meglétét, helyes kitöltését, ezt követően a kormányhivatalba kísérte a XII. rendű terheltet, majd ott tolmácsolt neki, segítséget nyújtott a XII. rendű terhelt részére abban, hogy kérelmét a pozitív elbírálás – az I. rendű vádlott kötelezettségének megszegésére irányuló sikeres rábírás – reményében előterjessze.

[55] A Btk. 14. § (2) bekezdése szerinti részesi magatartás kizárólag szándékosan valósítható meg.

[56] A korábbiakban írtak szerint az elkövető tudatának tartalma ténykérdés, amely a külvilágban megjelenő tényekre alapozott következtetéssel ragadható meg. Az ilyen tudati tényből a szándékosságra – a bűnösségre – vont következtetés jogkérdés.

[57] A megalapozottá tett tényállásból kitűnően a IV. rendű vádlott olyannyira ismerte a kedvezményes honosítás törvényi feltételeit, hogy összesen mintegy 11-20 külföldi illetőségű személy részére segédkezett a kedvezményes honosításra irányuló kérelmének a benyújtásában (függetlenül attól, hogy az ügyészség egyetlen, a büntetőeljárásban is ismertté vált kérelmező, a XII. rendű vádlott részére történő segítségnyújtást tette vád tárgyává). E törvényi feltételek ismerete egyúttal azt is jelentette, hogy a IV. rendű vádlottnak azt is tudnia kellett, miszerint a magyar állampolgárság Ápt. 4. § (3) bekezdése szerinti eljárásban való megszerzéséhez a magyar nyelvtudás is szükséges.

[58] Következésképpen, a IV. rendű vádlott tudomása a vád tárgyává tett cselekmény során is kiterjedt arra, hogy a magyar nyelvet nem bíró XII. rendű vádlott kedvezményes honosítási kérelme jogszerűen nem, hanem csakis a kormányhivatalban eljáró köztisztviselő kötelességszegése – a magyar nyelvtudás valóságnak meg nem felelő igazolása – esetén vezethet kedvező elbírálásra. A IV. rendű vádlott tudata tehát átfogta, hogy a kedvezményes honosítási kérelem benyújtásával a XII. rendű vádlott hivatali kötelességének megszegésére hívta fel az ügyintézőként eljáró I. rendű vádlottat, és e célzott következményekbe legalább belenyugodva, azaz a Btk. 7. §-ában írtak szerint legalább eshetőleges szándékkal eljárva nyújtott segítséget a XII. rendű terhelt részére.

[59] A IV. rendű vádlott cselekményének büntetőjogi értékelése során nincs jelentősége, hogy a tényállásban írt cselekménye révén nem a hivatali visszaélés büntettének tettesi magatartását megvalósító köztisztviselő, hanem a hivatali bűncselekmény felbujtója részére nyújtott szándékos segítséget.

[60] A bűnsegéd ugyanis a szándékos bűncselekmény elkövetéséhez nyújt szándékosan segítséget [Btk. 14. § (2) bekezdés]. A felbujtói magatartás szándékos bűncselekmény, ezért a felbujtói magatartáshoz nyújtott bűnsegély a tettesi cselekményhez kapcsolódó közvetett részesi cselekmény, közvetett bűnsegély. Ugyanígy, a felbujtói cselekményhez felbujtás is kapcsolódhat (közvetett felbujtás), és a bűnsegédnek is lehet felbujtója és bűnsegédje (BH 2018.102.III.). Jelen esetben a IV. rendű terhelt a felbujtó bűnsegédje.

[61] A kifejtettetekre tekintettel a Kúria bűnösnek mondta ki a IV. rendű vádlottat a Btk. 305. § a) pontjába ütköző, bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntettében.

[62] 5. Figyelemmel arra, hogy a IV. rendű vádlott bűnösségét a másodfokú ítélet felmentő rendelkezésének megváltoztatásával a harmadfokú bíróság állapította meg, a jogkövetkezmények alkalmazásáról is a Kúriának kellett döntenie. Ez azt jelenti, hogy a harmadfokú bíróság nem az elsőfokú bíróság büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezéseit bírálta felül, hanem önállóan szabott ki büntetést.

[63] A IV. rendű vádlott terhére megállapított, bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[64] A Kúria a büntetés kiszabása során enyhítő körülményként értékelte a IV. rendű vádlott büntetlen előélete és bűnsegédi minősége mellett az igen jelentős, az elévülési idő kétszeresét megközelítő időmúlást, és ezen túlmenően is az eljárás elhúzódását, ami a IV. rendű vádlott gyanúsított kihallgatásának 2016. június 27-i időpontjára tekintettel a hat évet közelíti.

[65] Ezzel szemben a harmadfokú bíróság a IV. rendű vádlott terhére szóló súlyosító körülményt nem észlelt.

[66] Az intézkedés alkalmazására irányuló védői indítványra is figyelemmel a Kúria a jogkövetkezmények meghatározása során azt is szem előtt tartotta, hogy a IV. rendű vádlott életvitele nem igényel folyamatos figyelemmel kísérést, hiszen mintegy 9 évvel megelőzően, egy ízben helyezkedett szembe a törvénnyel, amelyet követően újabb büntetőeljárás nem indult ellene. Vele szemben a Btk. 65. § (1) bekezdése szerinti próbára bocsátás alkalmazása ezért nem célravezető.

[67] Ilyen körülmények között a Kúria az enyhítő körülmények elsőprő túlsúlyára figyelemmel, az ügyészi büntetéskiszabási indítvánnyal is egyetértve úgy találta, hogy a IV. rendű vádlottal szemben a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célokat a Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával kiszabott, a Btk. 50. § (1) bekezdésében meghatározott pénzbüntetés szolgálja megfelelően.

[68] A pénzbüntetés mértékét a Btk. 50. § (3) bekezdésében írt keretek között határozta meg, a napi tételszámot a bűncselekmény tárgyi súlyához, míg az egy napi tétel összegét a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz igazítva. Ekként a napi tételszámot az elhúzódó eljárás miatt – és annak ellenére is, hogy a pénzbüntetés kiszabására büntett miatt került sor – a törvényi minimumhoz jóval közelebbi 100 napban, míg az egy napi tétel összegét a vádlott vagyoni-jövedelmi viszonyaira tekintettel szintén a törvényi minimum közelében, 1.500 forintban állapította meg.

[69] A pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét a Btk. 51. § (1) bekezdése alapján szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL.

törvény (Bv.tv.) 292. § (4) bekezdése alapján a meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

[70] IV. Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a IV. rendű vádlott tekintetében – a másodfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölve – a Be. 624. § (2) bekezdése alapján, a fentiek szerint megváltoztatta.

Budapest, 2022. február 24.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.212/2020/30. számú ítélete a Kúria Bhar.II.53/2022/4. számú ítéletében foglalt változtatással a IV. rendű vádlott tekintetében 2022. február 24. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2022. február 24.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke